# אלו נאמרין פרק שביעי סומה

תורה אור השלם ו. ויהי הוא בשער בנימו וְיַנְיִה וּוֹא בְּשָׁלֵּע בְּנְּכְּן וְשָׁם בַּעַל פְּקָדֶת וּשְׁמוּ יִרְאִיָּיה בֶּן שֶׁלֶמְיָה בָּן חַנַנָיָה וַיִּתִפּשׁ אֶת יִרְמִיָּהוּ

2. כִּי עַדַת דְנֵף גַּלְמוּד ואַש אָכְלָה אָהֶלֵי שׁחַר: איוב טו לד

3. וְאָמַרְתְּ בִּלְּבְבֵּן מִי יָלַד לִי אֶת אֵלֶה וַאֲנִי שְׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה גֹּלְה שְּבּרְלְּח וְגֵּלְכּהוּוְח גּלְח וְסוּרָה וְאֵלֶּה מִי גִּדֵּל הֵן אָנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבָדִי אֵלֶה איפה הם:

ישעיהו מט כא שָּׂרִים חֲמַת מִיָּיִן מְשַׁךְּ יָדוֹ את לצצים: הושע זה לא לפניו חַנֵף יַבוֹא:

6. לֹא יַשֵּׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עשה רמיה דבר שקרים לא יְבּוֹן לְנָגֶד עֵינְי: תהלים קא ז ת. בִּי לא אֵל חָפֵץ רָשַׁע

אָתָה לא יְגֻרְךְּ רְע . תהלים ה ה

8. והיה כקרבכם אל הַּמִּלְחָמָה וְנְגַּשׁ הַכּּהֵן הַמִּלְחָמָה וְנְגַּשׁ הַכּּהֵן וְדָבֶּר אֶל הָעָם: דברים כ ב

**כגן לאו** ממונה הוא. ואם תאמר הא אמרינן בסנהדרין פרק

כהן גדול (דף יע.) כשהוא מנחם אחרים

כל העם עוברין זה אחר זה והממונה

ממלעו ותניא כשהוא עומד בשורה

לנחם את האחרים סגן ומשוח מלחמה

עומד בימינו ואמר רב פפא ש"מ

מהא מתניתין תלת שמע מינה היינו

סגן היינו ממונה יש לומר ודחי

ממונה היה לדברים שמינוהו אחיו

הכהנים כדתנן (יומא דף כח.) אמר

להם הממונה אבל מן התורה אין

לו שום מנוי ושררה יותר על אחיו

הכהנים ואינו אלא כעין מינוי אמרכל

וגיזבר שגידלוהו אחיו הכהנים 0:

יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְּרָבִים יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרָבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמֶה עַל איָביכָם אַל יַרַךְּ לְבַּבְּכֶּם אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ ואַל תערצו מפניהם:

10. וַיָּקָמוּ הָאֲנְשִׁים אֲשֶׁר נְקְבוּ בְּשֵׁמוֹת וַיִּחְזִיקוּ בִשִּׁבְיָה וְכָל מִעֻרְמֵּיהֶם הַלְבִּישׁוּ מִן הַשְּׁלְל . נקבו וַיִּלְבָּשׁוּם יַיִּלְבָּשׁוּם יַיִּאָ מִן יאכלום וישקום ו וינהלום בחמרים לכל בושל ויביאום ירחו עיר בּושַל וְיָבְיאוּם יְיֵנְיוּוּ עִּיּוּ הַתְּמָרִים אֵצֶל אֲחֵיהֶם וַיָּשׁוּבוּ שׁמְרוֹן:

דברי הימים ב כח טו 11. כִּי יִיָּ אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵף עמֶכֶם לִהְלָחֵם לְכֶם עם , להושיע איביכם הוֹלַךְּ וְחָוַקְ מְאד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֶנָנּוּ בְקוֹל: שמות יט יט 13. ודברו השטרים אל אֲשֶׁר בָּנָה בַיִּת חָדָשׁ וְלֹא חנכו ילר וישב לביתו פן מות בפלחמה ואיש אחר יחנכנו: דברים כ ה

משוח מהחמה. נראה האי דלא תנא הכי משוח מלחמה בשעה שמדבר אל העם כילד כדקתני בפרק אלו נאמרין (לעיל דף לב.) מקרא א מיי פ"ו מהלכות מלום המדח הרה זה הודת תרה זה הודת תרה במונה בשנה מענה באלו נאמרנו בלשנו הודש אבל תנוה במדעת תרה זה הודת תרה בכורים כילד משום דהתם סליק מיניה דתני לעיל מיניה ואלו נאמרין בלשון קודש אבל תימה למה הקדים פרק זה קודם פרק בבורים כיכו נוסום דיהום ספין מיפים דומי עפיר מיפים דומר ממנהין בנסון קודש מבל מינה בחלים פרון הם קודם פרון הם משום בנים בבים מחרי כולן ויש לומר דהתם הקדים פרשת עגלה ערופה משום דאיירי בפרשת בב מיי שם הלכה ב: המלך נקט בתריה פרשת עגלה ערופה אבל הכא שבא לפרשה מקדים משוח מלחמה משום דזוטרי מיליה ופסיק ושדי להו וא"ת וליתני

לעיל פרשת משוח מלחמה כדתני פרשת עגלה ערופה יש לומר דלא ויהי הוא בשער בנימן ושם בעל פקידות יויהי שייך למימר פרשת משוח מלחמה שהרי לא נתנה משום מלות קריאה אלא משום התראה: הכי קאמר שנאמר ודבר. ירושלמי למה בגין . דכתי' ודבר הרי ק"ש דכתי' בה ודברת בם והיא נאמרת בכל לשון אלא בגין דכתיב בה אמירה הרי פרשת ודוי מעשר הרי כתיב בה אמירה והיא נאמרת בכל לשון אמר רבי חגי נאמר כאן הגשה ונאמר להלן הגשה ונגשו הכהנים בני לוי מה נגישה שנח׳ להלן בלשון קודש אף כאן בלשון קודש עד כדון כרבי עקיבא דאמר לשונות ריבויין הן כרבי ישמעאל דאמר לשונות כפולין הן ברם מאי אמר ר׳ חיים בר חבם נחמר כחן נגישה ונאמר להלן נגישה ונגש משה אל הערפל מה לשם לשון הקודש אף כאן לשון הקודש י מסתברא דלא ופקדו שרי לבאות בראש העם ואחרי כן ונגש הכהן ודבר אל העם בתר לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע יצדיק דמתקן להון הוא משמע לון:

# אתה ה' לא יגור במגורך רע: הדרן עלך אלו נאמרין

משוח מלחמה אבשעה שמדבר אל העם בלשון הקודש היה מדבר שנאמר והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן זה כהן משוח מלחמה ודבר אל העם בלשון הקודש °ואמר אליהם שמע ישראל וגו' על אויביכם ולא על אחיכם לא יהודה על שמעון ולא שמעון על בנימין שאם תפלו בידם ירחמו עליכם כמה שנאמר ייויקומו האנשים אשר נקבו בשמות ויחזיקו בשביה וכל מערומיהם

הלבישו מן השלל וילבישום וינעילום ויאכילום וישקום ויסכום וינהלום בחמורים ויאכירום וישקום ויסכום וינהלום בחמורים לכל כושל ויביאום יריחו עיר התמרים אצל אחיהם וישובו שומרון וגו' על אויביכם אתם הולכים שאם תפלו בידם אין מרחמין עליכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו וגו' אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים

ושמו יראיה בן שלמיה בן חנניה ויתפש את ירמיהו הנביא לאמר אל הכשדים אתה נופל ויאמר (לו) ירמיהו שקר אינני נופל "אל הכשדים וגו' וכתי' ויתפשט (מ) ירמיהו ויביאהו אל השרים וא"ר אלעזר כל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה שנאמר בי עדת חנף גלמוד משכן בכרכי הים קורין לנדה גלמודה מאי גלמודה גמולה (3) מבעלה ואמר ר' אלעזר כל עדה שיש בה חנופה לסוף גולה כתיב הכא כי עדת חנף גלמוד וכתי' התם נואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה ואני שכולה וגלמורה גולה וסורה וגו' א"ר ירמיה בר אבא י ארבע כיתות אין מקבלות פני שכינה כת ליצים וכת חניפים וכת ישקרים וכת מספרי לשון הרע כת ליצים דכתיב ימשך ידו את לוצצים כת חניפים דכתיב כי לא לפניו חנף יבא כת שקרים דכתי' זרובר שקרים לא יכוֹן לנגד עיני כת מספרי לשון הרע דכתיב יכי

גמולה. בדולה כמו ויגמל ובראשית כאו: משך ידו. הקב"ה מהיות את לולנים: לא יגור רע. לא יגור עמך רע. וגבי מספרי לשון הרע כתיב דכתיב בההיא פרשתא כי אין בפיהו נכונה וגו':

### הדרן עלך אלו נאמרין

משוח מלחמה. כהן ישנתרבה לכך שנאמר ונגש הכהן וגו'. ובגמרא פריך מאי קאמר: ויקומו האנשים. כתיב גבי פקח בן רמליהו שנלחם עם אחז בדברי הימים ששבו מבני יהודה הרבה ושם היה נביא עודד שמו והוכיחם לבני ישראל ואמר להם בחמת ה׳ טל בני יהודה נחנת בידכת והכיחת בהם לאין מרפא ועתה אתם אומרים לכבוש אותם לעבדים שמעוני והשיבו את השביה וגו׳: לכל כושל. כל הכושלים שבהם שאינן יכולין לילך ברגליהם: להלת סוסים. לנף סוסים קרוי להלהש בלשון המקרא: קלגסין. חיילות: הגפת תריסיו. מגיפיו וסוגרין ומדבקין התריסין זה סמוך לוה כדי שינקשו זה על זה והקול נשמע כקול המון לאיים על שכנגדם: שובך. שר לבח הדרעורי: גבו' מחי החמר. היכי יליף לשון הקודש מהכח: דומיה דשוער. תירולה הוח. השופט ממונה על השוטר ששוטר עשוי לנגוש את מי שילוה השופט לכוף: ואימא סגן. מדבר דברים הללו דהא ממונה הוא ויש ממונה על גביו: למה סגן ממונה. לאיזה דבר הוא ממונה ומוכן: שאם אירע כו'. אבל בעוד שלא אירע פסול לכהן גדול אין לסגן גדולה של כלום: מחי שנה שמע ישרחל. למה מתחיל בלשון זה: פעמיים מדבר שמעו

 ל"ל על, ב') ל"ל יראיה
בירמיהו, ג') [ר"ה כו.],
סנהדרין קג. ע"ש,
ה'"ל שקרנים. כ"א
בסנהדרין, ו) [שבת קמט: חגיגה יב: סנהדרין קג.], 1) ויומא לט. ע"ש נזיר מז: ע"שן, ה) ס"ח שנתברר. רש"ל. ע) ועי ירמיה הז. י) [ש"ב י], ל) [ל"ל לא], () [וע"ע תוס' יומא טו: ד"ה אמר להם ותום' מנחות ק. ד"ה אמר],

#### הנהות הב"ח

(ל) גמ' וכתיב ויתפט יראיה בן שלמיה בירמיהו ויניסהו: (3) שם גמולה דא מבעלה:

## מוסף רש"י

משר ידו את לוצצים. משך הקב"ה את ידו מן הלוצנים שלא להתקרב אנלס (תוהדריו קג). לא הרע, דכתיב בתריה תאבד דוברי כזב איש דמים וגו', ועוד דכתיב בתריה קרבם הוות קבר פתוח

.(DU) . גרונס וגו' הדרן עלך אלו נאמרין על אויביכם אתם הולכים. לפיכך התחזקו בתלחמה (דברים ב ג). למה סגן ממונה שאם אירע בו פסול בכהן גדול. אנל כל זמן שלא עובד שום עבודה בעולם

עמהם אחת בספר. כשינאו מארנם: וציחצוח חרבות אל תיראו מפני הגפת תריסין ושפעת הקלגסין אל תחפזו מקול קרנות אל תערצו מפני קול צווחות ייכי ה' אלהיכם ההולך עמכם הם באין בנצחונו של בשר ודם ואתם באים בנצחונו של מקום פלשתים באו בנצחונו של גלית מה היה סופו לסוף נפל בחרב ונפלו עמו בני עמון באו בנצחונו מקום פלשתים באו בנצחונו של גלית מה היה סופו לסוף נפל בחרב ונפלו עמו בני עמון באו בנצחונו של שובך מה היה סופו לסוף נפל בחרב ונפלו עמו ואתם אי אתם כן כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם וגו' זה מחנה הארון: גמ' מאי קאמר הכי קאמר שנאמר ודבר ולהלן אומר יומשה ידבר והאלהים יעננו בקול מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש תנו רבנן ונגש הכהן ודבר אל העם יכול כל כהן שירצה ת"ל וווברו השוטרים מה שוטרים בממונה אף כהן בממונה ואימא כהן גדול דומיא דשוטר מה שומר שיש ממונה על גביו אף כהן שיש ממונה על גביו כהן גדול נמי האיכא מלך על גביו בעבודתו קאמר ואימא סגן סגן לאו ממונה הוא דתניא "אמר רבי חנינא סגן הכהנים למה סגן ממונה שאם אירע בו פסול בכהן גדול נכנס ומשמש תחתיו: ואמר אליהם שמע ישראל: מאי שנא שמע ישראל אמר רבי יוחגן משום רבי שמעון בן יוחי אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אי אתם נמסרון בידם: אל ירך לבבכם אל תיראו כו': תנו רבנן -פעמיים מדבר עמם אחת בספר ואחת במלחמה בספר מה הוא אומר